

XX Olimpiada Znajomości Afryki – I etap

6 grudnia 2021 r.

TEST Z ODPOWIEDZIAMI

Test ten zawiera 50 pytań, obejmujących tematycznie kilka dziedzin, związanych bezpośrednio z tematem Olimpiady. Do każdego zaproponowano trzy odpowiedzi: a, b, c, **z których tylko jedna jest właściwa.**

Udzielenie odpowiedzi na pytanie polega na wyborze odpowiedzi, którą uznajesz za najlepszą i zakreśleniu odpowiedniej literki: a, b lub c. Jeśli przez pomyłkę zakreślisz niewłaściwą literkę, otocz ją kółkiem i zaznacz krzyżykiem właściwą odpowiedź. Pamiętaj, że **zawsze możesz wybrać tylko jedną odpowiedź.** Zakreślenie więcej niż jednej możliwości, traktowane będzie jako odpowiedź błędna.

Na końcu przepisz zakreślone przez Ciebie odpowiedzi do **arkusza odpowiedzi.**

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymujesz jeden punkt, za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi - zero punktów. Za całość testu można zatem otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Na rozwiązanie całego testu przeznaczone jest 90 minut (1,5 godziny).

Pamiętaj, że udział w XX Olimpiadzie Znajomości Afryki powinien być dla Ciebie przygodą, a nie stresującym egzaminem! **POWODZENIA!**

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY UCZESTNIKA OLIMPIADY

Imię i nazwisko	
Szkoła, klasa	
Miejscowość, Mail i telefon	

ARKUSZ ODPOWIEDZI

1. [A] [B] [C]	14. [A] [B] [C]	27. [A] [B] [C]	40. [A] [B] [C]
2. [A] [B] [C]	15. [A] [B] [C]	28. [A] [B] [C]	41. [A] [B] [C]
3. [A] [B] [C]	16. [A] [B] [C]	29. [A] [B] [C]	42. [A] [B] [C]
4. [A] [B] [C]	17. [A] [B] [C]	30. [A] [B] [C]	43. [A] [B] [C]
5. [A] [B] [C]	18. [A] [B] [C]	31. [A] [B] [C]	44. [A] [B] [C]
6. [A] [B] [C]	19. [A] [B] [C]	32. [A] [B] [C]	45. [A] [B] [C]
7. [A] [B] [C]	20. [A] [B] [C]	33. [A] [B] [C]	46. [A] [B] [C]
8. [A] [B] [C]	21. [A] [B] [C]	34. [A] [B] [C]	47. [A] [B] [C]
9. [A] [B] [C]	22. [A] [B] [C]	35. [A] [B] [C]	48. [A] [B] [C]
10. [A] [B] [C]	23. [A] [B] [C]	36. [A] [B] [C]	49. [A] [B] [C]
11. [A] [B] [C]	24. [A] [B] [C]	37. [A] [B] [C]	50. [A] [B] [C]
12. [A] [B] [C]	25. [A] [B] [C]	38. [A] [B] [C]	
13. [A] [B] [C]	26. [A] [B] [C]	39. [A] [B] [C]	

1. Według Z. Komorowskiego bractwa muzułmańskie w zasadzie różnią się między sobą: a) doktryną; **b) formą pewnych praktyk religijnych i powinnościami**; c) interpretacją Koranu.
2. Angielskojęzyczny pisarz Chinua Achebe jest z pochodzenia: **a) Ibo**; b) Dinka; c) Mande.
3. Według Z. Komorowskiego protestanci zdecydowanie przeważają w: **a) Republice Południowej Afryki**; b) Rwandzie; c) Etiopii.
4. M.J. Herskovits usiłował kultury całej Afryki sklasyfikować według: a) czterech obszarów; **b) dziewięciu obszarów**; c) siedemnastu obszarów.
5. Ibo (Igbo) są spokrewnieni z: **a) Jorubami**; b) Peul (Fulbe, Fulan); c) Kirdi.
6. Leopold Sedar Senghor podkreślał, iż Afrykanom towarzyszy w każdej czynności, przez całe życie: **a) konstrukcja rytmu**; b) niewolnicza przeszłość; c) pochodzenie od Matki Ziemi.
7. Według Z. Komorowskiego początki dawnej Ghany sięgają: **a) być może III-IV w.**, b) VIII w.; c) X-XI w.
8. Cios śmiertelny dawnej Ghanie zadali w XI w. **a) Almorawidzi**; b) Wolofowie; c) Hausa.
9. Według Z. Komorowskiego pierwsze historycznie znane państwo-miasto Hausa, Daura, założycie miał w X wieku: a) Bausani, syn księżniczki almorawidzkiej; b) wódz z grupy etnicznej Peuls; **c) Tuareg z plemienia Zaghawa**.
10. Dawna Ghana swoją potęgę i rozrost zawdzięczała: a) handlowi niewolników; b) kopalniom soli; **c) żelazu i złotu**.
11. Sonni Alego Bera był wielkim, lecz okrutnym wodzem: a) miasta-państwa Kano; b) państwa Kanem-Bornu; **c) państwa Songhajów z Gao**.
12. Bella lub Buzu to: a) lud mieszkający w tzw. Rogu Afryki; b) grupy urzędników na dworach królewskich w Rwandzie i Burundi; **c) czarni niewolnicy Tuaregów**.
13. W większości społeczeństw afrykańskich widoczna jest specjalna pozycja kowali. Ich żony z reguły były: **a) garncarkami**; b) córkami wodzów ziemi; c) znachorkami.
14. Dwa państwa - Walo i Kajor – wyłoniły się z: a) Wielkiego Zimbabwe; **b) Dżołof Wolofów**; b) państwa Baghirmi.
15. Liberia, powstała na dawnym Wybrzeżu Pieprzowym, została utworzona w roku 1822 przez: **a) wyzwolonych niewolników ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej**; b) zbuntowaną armię z imperium Ghany; c) wspólnotę plemion Mande (Manding).
16. W krajach, gdzie dominują dziś wpływy anglosaskie, pojęcie „narodu” częściej bywa wiązane z: **a) państwowością bardziej niż z kulturą**; b) narodową świadomością, z akcentem na elementy kulturowe i moralno-duchowe; c) przejściem modelu kulturowego „białego” Brytyjczyka.
17. Przed kolonizacją, na terenie dzisiejszego Senegalu, Wolofowie i Sererowie: a) żyli w warunkach pokojowych i tworzyli wspólne państwo; **b) na opanowanych przez Wolofów terenach Sererowie bywali masakrowani i upokarzani**; c) potrafili skutecznie pertraktować z najeźdźcami z zachodnioafrykańskiego mocarstwa Songhaj.
18. Moszesz (Moshesh) był władcą w dzisiejszym: **a) Lesotho**; b) Botswanie; c) Zimbabwe.
19. Leopold Sedar Senghor pochodził z grupy etnicznej: a) Wolof; b) Peul (Fulbe, Fulan); **c) Sererem**.
20. Idżo, zwani pospolicie „Mieszkańcami rzeki” (z angielską — Riwersami), zajęli: a) bagnisty teren tzw. Sudd w Sudanie; b) dorzecze Zambezi; **c) deltę Nigru**.
21. Ekoi i Ibibio są ludami: a) nilockimi; b) kuszyckimi; **c) bantuidoalnymi**.
22. Ibo są przeważnie: a) wyznawcami tradycyjnych religii afrykańskich; b) muzułmanami); **c) katolikami**.
23. Doroczne święto pochrzynu jest celebrowane uroczyście zwłaszcza u: **a) Ibo**; b) Kirdi); c) Zaghawa.
24. Semibantu, czyli ludy bantuidalne wschodnie, zamieszkują: a) **południowo-wschodnią i środkową Nigerię oraz góry i wyżyny środkowej części zachodniego Kamerunu**; b) środkową część Nilu w Sudanie; c) pogranicze dzisiejszego Gabonu i Konga.
25. Bamum oraz Efik (z grupy Ibibio) stworzyły w XIX w. oryginalne własne: a) systemy gospodarcze; **b) pisma, które zachowały się do dziś**; c) systemy pokrewieństwa, związane matrilokalnością.

26. Występowanie muchy tse-tse: a) związane jest ze strefą Sahelu; **b) ogranicza w wielu regionach hodowlę bydła**; c) wpływa na rozprzestrzenianie się malarii.
27. Podstawowym zajęciem Dinka jest: a) uprawa pochrzynu; **b) hodowla bydła**; c) rybołówstwo.
28. Podstawowym zajęciem Buszongo (Kuba) jest: **a) rolnictwo**; b) hodowla bydła; c) rybołówstwo.
29. Szona (Maszona) są zespołem plemion mieszkającym głównie na terenie: **a) Zimbabwe**; b) Tanzanii; c) Namibii.
30. Pogardliwa nazwa Kafr wywodzi się od: a) burskiego słowa *kefar* - skała; **b) arabskiego kaffir — niewierny**; c) *Kafaron* – ludzie o szerokich nosach.
31. Soto, zwłaszcza ich południowy odłam tzn. Basuto, żyją głównie w dzisiejszym: **a) Lesotho**; b) Namibii; c) Tanzanii.
32. Misjonarzami państwa Aksum, położonego na obszarze dzisiejszej Etiopii, byli Frumencjusz i Edezjusz. Byli to: **a) Syryjczycy**; b) Koptowie; c) Grecy.
33. Obrzędy inicjacyjne u Bambarów organizuje: a) rodzina inicjowanych; **b) tajne stowarzyszenie Ntomo**; c) osoby niedawno inicjowane.
34. Cechą charakterystyczną języka tych ludów jest, obok dominującej monosylabiczności, znamienne „mlaskanie” i dźwięki naśladowcze. Mowa o: a) Bantu; b) Ewe; **c) Kojsan**.
35. Powstanie państw Mossich i Jorubów w Afryce Zachodniej datowane jest na: a) koniec wieku VIII; **b) przełom XII i XIII w.**; c) początek XV w.
36. Józef Mukasa Balikuddemlbe i Karol Lwanga byli: a) pierwszymi księżmi katolickimi wyświęconymi w Senegal; **b) męczennikami z Ugandy**; c) założycielami Kościoła kimbangistów w Kongo.
37. Inicjacja na *morana* ma wiele stadiów i towarzyszy jej wiele, często okrutnych obrzędów. Wiąże się ona z grupą etniczną: **a) Masajów**; b) Baganda; c) Mbororo.
38. Tradycyjnym zajęciem Fangów jest: **a) rolnictwo**; b) pasterstwo; c) rybołówstwo.
39. Luba (Baluba) są zespołem plemion: a) nilockich; b) ludów Środkowego Sudanu; **c) Bantu**.
40. Etosza to: a) góry w południowej Afryce; **b) bagna i jezioro w północnej części Namibii**; c) lasy galeriowe w Zambii.
41. Limpopo to: a) lud z terenu Botswany; **b) rzeka** c) warstwa notabli u Kikaju.
42. Położone między Madagaskarem a kontynentem Komory są zamieszkałe w większości przez: a) wyznawców religii tradycyjnych; b) chrześcijan; **c) muzułmanów**.
43. Na Madagaskarze dostrzegalne są zwłaszcza dominujące powiązania powiązania kulturowe z: a) kulturą suahili; b) ludami nilockimi; **c) wpływami indonezyjskimi**.
44. W Ameryce największym państwem zdominowanym całkowicie i rządzonym przez potomków Afrykanów jest: a) Brazylia; **b) Haiti**; c) Gujana Francuska.
45. Na Wyspach Zielonego Przylądka dwie trzecie ludności stanowią: a) ludy Sudanu Zachodniego; **b) Mulaci**; c) Wolofowie.
46. Według J. J. Jahna większość Afrykanów, którzy trafili do Ameryki Północnej pochodziła z: a) Afryki Wschodniej; b) Afryki Południowej; **c) Afryki Zachodniej**.
47. Ndiadian Ndiay był: a) wielkim wodzem Szylluków; **a) legendarnym założycielem Dżolof**; c) pierwszym rodzimym biskupem katolickim w Ugandzie.
48. Według Zygmunta Komorowskiego u koczowników: **a) nie ma podziałów kastowych**; b) nie występuje poligynia; c) nie jest znane zabijanie bliźniąt.
49. Państwo Masina, lennik Mali, należało do: a) Wolofów; b) Mandingo; **c) Fulanów**.
50. W Burkinie Faso większość stanowią: **a) tzw. ludy Gur**; b) Songhajowie; c) Haalpulaaren.